

Pred nami še veliko nalog

8. oktobra praznuje občina Velenje svoj praznik. To je spomin na tisto noč med 7. in 8. oktobrom 1941, ko so borce Prvega štajerskega bataljona napadli mesto Šoštanj in ga za nekaj ur osvobodili.

Ko ob vsakoletnem prazniku pregledamo bero uspehov, ki so bili dosegjeni v občini, moramo najbolj poudariti, da je občina v tem letu dosegla 22.000 dinarjev naravnega dohodka na prebivalca in se tako uvrstila na 7. mesto izmed 60 občin v Sloveniji.

sko-predelovalni industriji (Gorenje), ki že danes ustvarjata okoli 85 odstotkov družbenega bruto proizvoda občine.

Hiter gospodarski razvoj in nenehno odpiranje novih delovnih mest sta zahtevala zgraditev preko 5.000 družinskih stanovanj, tako da steje občina Velenje skoraj 30.000 prebivalcev s preko 15.000 zaposlenimi. Na močno naraščanje prebivalstva je vplival predvsem nastanek in razvoj mesta Velenje, kjer se je prebivalstvo povečalo od 800 pred vojno

snovnih šol s 4.600 učenci, gimnazijo z 220 dijalki ter poklicno tehnično šolo s preko 1000 učenci. Vse to pa ne zadostuje. Da bi sanirali pereče probleme na področju šolstva ter v ostalih gospodarskih dejavnostih, so občani izglasovali samoprispevek (2 % od neto osebnih dohodkov za dobo 5 let), s katerim bi se naj dvignil družbeni in splošni standard občanov.

Srednjoročni program v gospodarskem pogledu predvideva, da se bo po prečna letna stopnja redne

ŠALEŠKI RUDAR

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

6. oktober 1972 - LETO VIII. 15 (167) - Cena 0,30 din - Poština plačana v gotovini

PREDSEDNIK OBČINSKE SKUPŠCINE NESTL ŽGANK

Če hočemo ugotoviti, kako je do tega prišlo, moramo poseči nekoliko nazaj. Po osvoboditvi se je gospodarstvo velenjske občine začelo razvijati na osnovi lignita. Proizvodnja tega neizmernega bogastva se je povečala od 80.000 ton v predvojni Jugoslaviji na 3.700.000 ton v letu 1971. Da bi se izkopano bogastvo opremenilo in predelalo na kraju samem, je bila leta 1927 zgrajena centrala. Po vojni je bila v treh fazah zgrajena termoelektrarna Šoštanj, katere instalirana moč je 410 megavatov.

Problem odvečne ženske delovne sile je narekoval razvoj nove dejavnosti, katere predstavnik je tovarna gospodinske opreme Gorenje Velenje. To podjetje se je v kratkem času razvilo iz skromne kovaško-ključavnica delavnice z 10 zaposlenimi, v veliko sodobno tovarno, ki samo v matičnem podjetju zapošljuje preko 5.000 delavcev.

Tako sedanja gospodarska moč in prihodnji razvoj velenjske občine temeljita na dveh pomembnih gospodarskih dejavnostih, to je na energetiki (rudnik in elektrarna) in na kovin-

na več kot 13.000 v letu 1972.

Ena izmed glavnih nalog bo v naslednjem letu pospešeno razvijanje terciarnega sektorja — trgovine, gostinstva, turizma, obrti in stanovanjsko-komunalne dejavnosti. Te dejavnosti še vedno močno zaostajajo za stopnjo splošne gospodarske razvitetosti občine, čeprav so bili dosegjeni že precešnji uspehi (Veleblagovnica NAMA, Elektrotehna, Tehnomercator, Era).

Obrt in stanovanjsko-komunalna dejavnost pa morata dobiti v prihodnjem obdobju mnogo večji delež v strukturi našega gospodarstva.

Zavedajoč se, da sta vzgoja in izobraževanje podlaga za učinkovito gospodarjenje in za uvajanje sodobne tehnologije in znanosti, so pogoji za šolanje otrok ena najpomembnejših skrbi občine. Srednjoročni program predvideva nadaljnjo izgradnjo vzgojno-varstvenih, osnovnošolskih poklicnih in srednješolskih zmogljivosti. Predvidena pa je tudi ustanovitev višjega šolstva tehničnih smeri.

Danes ima občina 17 o-

rasti družbenega proizvoda gibala med 23 in 24 %, tako da bo leta 1975 dosegeno okoli 40.000 dinarjev naravnega dohodka na prebivalca. Družbeni bruto proizvod naj bi narasel od 270 milijard starih dinarjev na preko 500 milijard. Ob uvažanju nove tehnike in tehnologije pa naj bi produktivnost dela naraščala med 12–15 % letno.

Ker je sodoben družbeni razvoj vse bolj odvisen od ustrezno razvite infrastrukture, se občinska družbena skupnost zaveda, da bo v naslednjih letih potrebno še bolj reševati pereče probleme na področju prometa in vodnega gospodarstva. Ti so zlasti v premajhnih količinah pitne in industrijske vode, pomanjkanju čistilnih naprav ter v onesnaženju zraka. Na drugi strani pa bo potrebno z modernizacijo nekaterih cest in z izgradnjo novih prometnih žil, poskrbeti za boljšo povezanost občine s širšim gospodarskim prostorom.

Občanom naše občine želim čim lepše praznovanje in novih delovnih dosežkov v prihodnje

V DOLINI PRAZNUJEMO

Smo sredi praznovanja občinskega praznika. Kamorkoli se po naši dolini ozremo, povsod so razobesene zastave, kraji pa so spodobno urejeni. Tako dajemo že z zunanjostjo videz, da v velenjski občini slavimo. Ta čas se spominjam veličastnega 8. oktobra, ki je zdramil ljudske množice v boj proti nemškim zavojevcem, ta čas se spominjam revolucije za svobodo, spominjam pa se tudi povojne socialistične graditve, težav in naporov, ki smo jih vložili v naše delo, da zdaj veseli slavimo. V tem slavju pa se tudi ponosni oziramo nazaj, na prehodeno pot in na dosežke. Teh pa v naši dolini res ni malo.

V velenjski galeriji so razstavljeni likovni dela domačih amaterjev Vlada Valenčeka, Miša Skornščka, Jozeta Svetlin, Milojka Kumra, Marjana Vodiška in Aristida Zornika. V torki popoldne so se zbra-

li v avli tretje osnovne šole predstavniki samoupravnih organov iz delovnih organizacij in krajevnih skupnosti. Na delovnem sestanku so se seznanili z novimi nalogami in podpisali listino »hotenie, ki je postalo stvarnost«. V njej se obvezujejo, da bodo še bolj krepili samoupravne socialistične in demokratične odnose ter skrbeli za razvoj velenjske občine v širši družbeni skupnosti. V restavraciji NaMe se je v sredo zbralo blizu tristo nosilcev udarniškega dela na tovariško srečanje. V četrtek so v Selu pri Saleku otvorili proizvodne prostore industrije gradbenih elementov, zvečer pa je bila v domu kulturne športne akademije.

Danes, v petek 6. oktobra se bo na Titovem trgu v Velenju zbrala šolska mladina na veliki manifestaciji z namenom, da učenci zavestno obljudijo, da se bodo učili in vzgojili v socialistično osebnosti.

-In-

Občanom in delovnim kolektivom iz velenjske občine čestitamo ob našem prazniku — 8. oktobru

SKUPŠČINA OBČINE VELENJE
OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKO
ZDROUŽENJE ZB NOV
OBČINSKA KONFERENCA ZMS

Pred občinskim praznikom je na naša vprašanja odgovarjal generalni direktor Gorenja Ivan Atelšek

Velenjsko gospodarstvo je odprto

Zelimo, da kot eden izmed najspodbnejših gospodarstvenikov, daste oceno trenutka slovenskega gospodarstva, njegovega mesta v jugoslovanskem tržnem prostoru in v prostoru mednarodne delitve dela?

• Slovensko gospodarstvo je razdrobljeno in menim ter podpiram politiko Zvezze komunistov, ki hoče koncentrirati to razdrobljenost. V gospodarskih organizacijah, kjer delamo, vemo, da moramo koncentrirati tista področja in tiste veje, ki gredo tehnološko ali kakorkoli drugače tržno skupaj. Združevati moramo trgovino s sorodno trgovino, industrijo z industrijo sorodnih ali dopolnjujočih programov, ne moremo pa združevati samo zaradi združevanja. Menim, da smo Slovenci premalo agresivni. Zelo radi se počnemo z lovorkami, češ, da znamo delati in pozabljamo, da s tem nastopamo bolj kot ne konzervativno. Morali bi se zavzemati za hitrejši gospodarski razvoj, saj je jugoslovanski trg absolutno pogojuje — pa ne le jugoslovanski, tudi evropski in svetovni trg v sedanjem trenutku.

Slovenci dolgo nismo imeli pravega, oprijemljivega koncepta, kateri bi v popolnosti angažiral delovne ljudi. Radi se izgubljam v malenkostih, pri nas najdejo ugodna tla intrige in spletkarjenje, ki jih vnašajo nasprotniki našega razvoja, dejal bi nasprotniki socializma, ki s svojim nastopom vnašajo razdor med posamezne gospodarske organizacije, politične organizacije in sploh med ljudmi.

Menim, da je osnutek srednjeročnega in dolgoročnega razvoja Slovenije premalo ambiciozen. Prepičan sem, da je tudi v interesu naših bratskih republik večja razvojna ambicijoznost Slovenije, saj bi to pomenilo večje prispevke nerazvitim področjem, večje prispevke federaciji in še nam bi mnogo več ostalo. Sedaj je trenutek, ko lahko dohitimo Avstrijo v standardu in vsespolnem gospodarskem utripu, ne pa da predvideva slovensko načrtovanje do leta 1980, da bomo takrat imeli takšen nacionalni dohodek kot ga je imela Avstrija pred dvemi ali tremi leti.

Pogoj pa tiči v tem, da v Sloveniji premalo angažiramo sredstva. Z nekaj več denarja se da dosti več napravimo v Sloveniji, kajti z manj angažiranim denarjem tudi ljudje niso dovolj angažirani. Znano je, da predstavlja nelikvidnost najbolj pereč problem slovenskega in jugoslovanskega gospodarstva. Govorimo, razpravljamo in sprejemamo zakone o rešitvi tega problema, a postajamo vse bolj nelikvidni. Kakšni so vaši konkretni predlogi za odpravo nelikvidnosti?

• V Sloveniji tega sami ne bomo rešili, ker smo premajhen delček jugoslovenske skupnosti. Zarišča nelikvidnosti so v velikih formacijah, o katerih menim, da pri njih do danes še ni zmagala zavest, da je treba z dinarjem računati, ga varčno in premisliščeno obračati. Kaže, kot da jim je vseeno, koliko imajo sredstev vezanih v zalogah, proizvodnji, koliko in kako vračajo kapital in še ocena: kaže, da jim je edino meroilo delo. In prav tu tiči, po mojem osebnem mišljenju vzrok. V ospredju celotne jugoslovanske gospodarske politike je predvsem delo in premalo so le sredstva — kapital. Zal od samega dela ne moremo živeti. Rešitev so vsekakor problematične, ker se tu postavlja odkrito vprašanje likvi-

treje vrača. Nikakor pa ne gre, da čestokrat naravnost mešetarijo. Stevilni so primieri neracionalnih naložb. Mi kot člani bank smo tisto, namesto da bi poklicali k odgovornosti tiste funkcionarje, ki so odobravali takšne naložbe. Bilo bi že dovolj, ko bi jih vsaj vprašali, da nam povedo, zakaj so tako delali, zakaj se tisto anuitet ne vrača nazaj v banko, zakaj je toliko denarja izgubljenega. To delajo povsod, le pri nas ne. Treba je enkrat odpreti karte in se pošteno pogovoriti.

Mi v gospodarstvu lahko podpiramo samo koncepte globalne komunalne ureditve oziroma infrastrukture, kajti to so resnične osnove za nadaljnji razvoj industrije. Podpiramo torej ne le koncentracijo proizvajalnih sil, temveč vseh ostalih sredstev, ki nastopajo v večji meri in lahko vplivajo na bistven razmah slovenske industrije.

S CENO IN KVALITETO

Glede izvoza menim, da Slovenija v jugoslovenskem merilu pomeni pravi faktor pri izvozu na zahod in da lahko izvoz še krepko povečuje. V Sloveniji je močno razvita kovinsko predelovalna industrija, pomemben je zlasti turizem, prav tako lesna industrija in predelovalna industrija nasproti. Možnosti za izvoz na evropski in svetovni trg so velike. Merilo nam mora biti svetovni trg in ravnat se moramo po njem. Ne vidim nobenih težav v izvozu, če se bomo dosledno borili za kvaliteto in ceno. To sta dva najpomembnejša faktorja. Ceno bomo imeli ustrezno, če bomo imeli dobro tehnologijo, kvaliteto ravno tako, če bo naša pedantnost ostala še vnaprej takšna, kot je bila doslej.

Znano je, da predstavlja nelikvidnost najbolj pereč problem slovenskega in jugoslovanskega gospodarstva. Govorimo, razpravljamo in sprejemamo zakone o rešitvi tega problema, a postajamo vse bolj nelikvidni. Kakšni so vaši konkretni predlogi za odpravo nelikvidnosti?

• V Sloveniji tega sami ne bomo rešili, ker smo premajhen delček jugoslovenske skupnosti. Zarišča nelikvidnosti so v velikih formacijah, o katerih menim, da pri njih do danes še ni zmagala zavest, da je treba z dinarjem računati, ga varčno in premisliščeno obračati. Kaže, kot da jim je vseeno, koliko imajo sredstev vezanih v zalogah, proizvodnji, koliko in kako vračajo kapital in še ocena: kaže, da jim je edino meroilo delo. In prav tu tiči, po mojem osebnem mišljenju vzrok. V ospredju celotne jugoslovanske gospodarske politike je predvsem delo in premalo so le sredstva — kapital. Zal od samega dela ne moremo živeti. Rešitev so vsekakor problematične, ker se tu postavlja odkrito vprašanje likvi-

dacije teh velikih formacij, ki jih poznamo, saj sta zvezna skupščina in zvezna vlada dala napraviti analize o poslovanju teh. Ukrepe za odpravo nelikvidnosti so izvajali zdravni delovni kolektivi. Gospodarske organizacije s slabim poslovanjem pa ostajajo takšne kot so bile. In tako se nam vlečejo grehi blokiranih gospodarskih organizacij, ki imajo to stanje po pet ali celo že po deset let vse v današnji dan in se to vsekakor odraža tudi v zdravih gospodarskih organizacijah.

Multilateralna kompenzacija se je vrnila tako, da so zdravi kolektivi odvajali sredstva bolnim — od njih pa jih ni bilo.

In kakšna je vaša ocena gospodarsiva občine Velenje?

• O politiki, v katero sem tudi osebno vključen, menim, da je to zdrava politika hitrega razvoja, ki pa jasno hitreje kot drugod razkriva številne nerešene probleme na področju terciarne dejavnosti, komunalno stanovanjske izgradnje in infrastrukture. In sestavni del našega boljšega življenja ter tudi možnosti za hitrejšo industrijsko rast leži v rešitvi in prilagojevanju teh problemov. Naši ljudje kot povsod drugod želijo boljše živeti. In če to želimo, potem moramo takšen standard tudi skupaj ustvariti. Premalo pa je ustvariti standard le z ekonomskimi sredstvi, ustvariti ga moramo tudi s politično zavestjo, s pravim ljudskim vzdušjem. Ne strinjam se z izrekom: »Kolikor bomo mogli, bomo dajali!« Pravilne je iskati rešitve v okviru dogovarjanja o vseh težavah, da uskladimo naše težnje o tem, kar si želimo, kar moramo ustvariti, kajti s tem bo tudi cilj vseh nas identičen in bo obenem že obveza. Kajti, če želimo imeti sodobne ceste, vrtce, šole, urejeno zdravstvo in še druge stvari, potem to ni več želja, temveč potreba. Smatram, da bomo moral storiti vsi še več kot doslej in prav tako to pričakujem predvsem od Zvezne komunistov. Imamo tako lepe uspehe, da se Zvezni komunistov ni potreba skrivati. Tudi sindikati bi morali več storiti, ne pa da se izjavljajo v glavnem z izleti. Gre za delovnega človeka in sindikat je prav tista organizacija, ki predstavlja našega delavca. Sindikati morajo več storiti in s tem mi vsi v njegovem okrilju. Mislim, da bi sindikati morali biti nosilci revolucionarnih programov, toda ne takšnih, da bi drugi drugemu škodovali, kajti tako zaidevamo in se izgubljamo v osebnih zadevah. Doslej smo s tem izgubili preveč časa in preveč dobre volje ljudi. Naša skrb mora biti občina v celoti — od kmeta v Sentvidu ali Belih vodah, na Kozjaku ali Graški gori pa vse do ljudi v strogih centrih Velenja ali Šoštanja. Prav zato podpiram politiko občinske skupščine Velenje, ki je z

akcijo zbliževanja mesta in vasi ne le začrta pota k odpravljanju prevelikih socialnih razlik, temveč to politiko tudi izvaja in je zanjo dobila vso podporo na referendumu o uvedbi samoprispevka in kasneje v družbenem dogovoru delovnih organizacij. V naši družbi nihče ne sme biti prikrajšan za skupne sadeve. Ustvariti moramo takšno sožitje ljudi, da bo resnično prevladovalo zadovoljstvo. Za dosego tega so čestokrat premalo le koncepti, temveč morajo ti s samoupravnim dogovarjanjem postati delovni program, za katerega uresničitev se borimo vsi.

INTELIGENCO IMAMO IN NIMAMO

Prav pri tem pogrešam močnejše angažiranje usposobljenih kadrov. Vzemimo samo kmetijstvo velenjske občine, ki predstavlja resa le majhen del, vendar spričo razvoja doline, vse pomembnejši problem. Premalo je, da nam je znana težka eksistenčnost naših hribovskih kmetij. Če ugotovimo, da je smiseln za družbo in kmata, da vztraja na kmetiji, ga moramo načrtno usmerjati, mu pomagati, da bo lahko dosegel stopnjo ekonomsko smiseln eksistencijo v nasprotнем slučaju mu sicer nudimo delo v industriji, kar je sicer najlažje, nismo pa rešili globalnega urbanega vprašanja teh krajev, še manj pa vprašanja oskrbe rastodega mesta s kmetijskimi prideiki. Danes lahko smelo trdimo, da v velenjski občini premalo čutimo duh kmetijskega strokovnjaka, ki bi deloval med kmeti in pospeševal razvoj. Prav tako drži, da sploh premalo čutimo strokovne ljudi. Dejali bi lahko, da imamo in nimamo intelligence. Pogrešam strokovna društva, ki bi si zadal vsaj po eno nalogo, jo proučila in dala predlog za ureditve vsaj enega od številnih ciljev in že bi tehnološki napredek zorel bolje kot dolej. Čim več zdravil, pretehanih, sodobnih idej bi morali dati prav ti ljudje, ki so usposobljeni in katerih beseda bi ob resničnem angažirjanju imela svojo težo v občinski politiki.

Z razvojem Gorenja je občina prešla občinske meje, zato nas zanima vaše mišljenje o možnostih tesnejšega sodelovanja z občinami Mozirje, Slovenj Gradec, Radlje in drugimi bližnjimi, saj vemo, da jih doslej že povezuje Gorenje.

• V Velenju se nikoli nismoomejevali v lastne ograde. Nikdar ni bilo nasprometovanja proti zdravemu združevanju izven meja občine. Tako smo plastiščki kapital v subotisku, v mozišču, slovenjegrško in radelsko občino in vsa ta združevanja niso potekala s silo, temveč z ekonomskimi interesi. Je pa še druga stran povezava. Iz teh in drugih občin služi nekaj tisoč delavcev svoj kruh pri nas. Mislim, da so odprtost in prijateljski odnos z vsemi temi občinami takšni, da pogovorijo sicer še drugačno povezovanje, kot je sedaj. O tem, kdo kam naj gre, kdo kje naj kupi, mora odločati človek oziroma ponudba. O tem, kdo se naj kje zaposi, odloča človek sam in okolje, v katerem živi. Menim, da tako po svoji naravnosti legi v mentaliteti ljudi sodimo skupaj in še to, da imamo totik skupnih interesov, s katerimi se že sedaj srečujemo in jih v dobro vseh rešujemo.

Kakšna bo orientacija bodočega razvoja GORENJA ali v jačanju matične tovarne in širšega zajemanja delovne sile iz bližnjih in oddaljenejših občin ali pa bo GORENJE po že vpeljani praksi iskalo rešitve in-

Predsednik republike Josip Broz Tito v paviljonu velenjskega Gorenja na Zagrebškem velesejmu. Sprejel ga je generalni direktor Ivan Atelšek

stiranja tam, kjer je prosta delovna sila?

• Gorenje je internaciona firma po svoji formaciji, saj že sedaj vključuje svoje obrede v Srbiji in Sloveniji. Načrti bodočega razvoja do leta 1978 pa kažejo, da bomo s to praksijo nadaljevali. Koncentracija razvojnih sil bo še vedno ostala in se dopolnila v Velenju, v kolikor pa bodo do takrat zadeve okrog plasiranja kapitala ugodno urejene, je razumljivo, da se bo Gorenje širilo tam, kjer bodo najugodnejši pogoji. GORENJE se bo širilo kjer koli v Jugoslaviji, kajti velenjska tovarna bo še in še potrebovala dopolnjevanje proizvodnih programov.

Trenutno gradimo v Velenju dve novi tovarni (z lastnimi sredstvi), in sicer tovarno zmrzvalnih skrinj in tovarno televizorjev. S postavljivijo teh dveh tovarn bomo praktično izčrpali vso razpoložljivo delovno silo. Ta dva programa predstavljata preko 3 milijarde bruto produkta, tako da bomo morali korigirati srednjeročni program velenjske občine. Jasno je, da bomo v novih postrojilih do kraja mehanizirali delovna mesta. Trenutno smo v razgovorih za gradnjo dislociranega obrata v Šmarju, gradimo pa v Muči, Slovenjgradcu ter razširjamo obrat v Mozirju. Z novimi programi bodo zras-

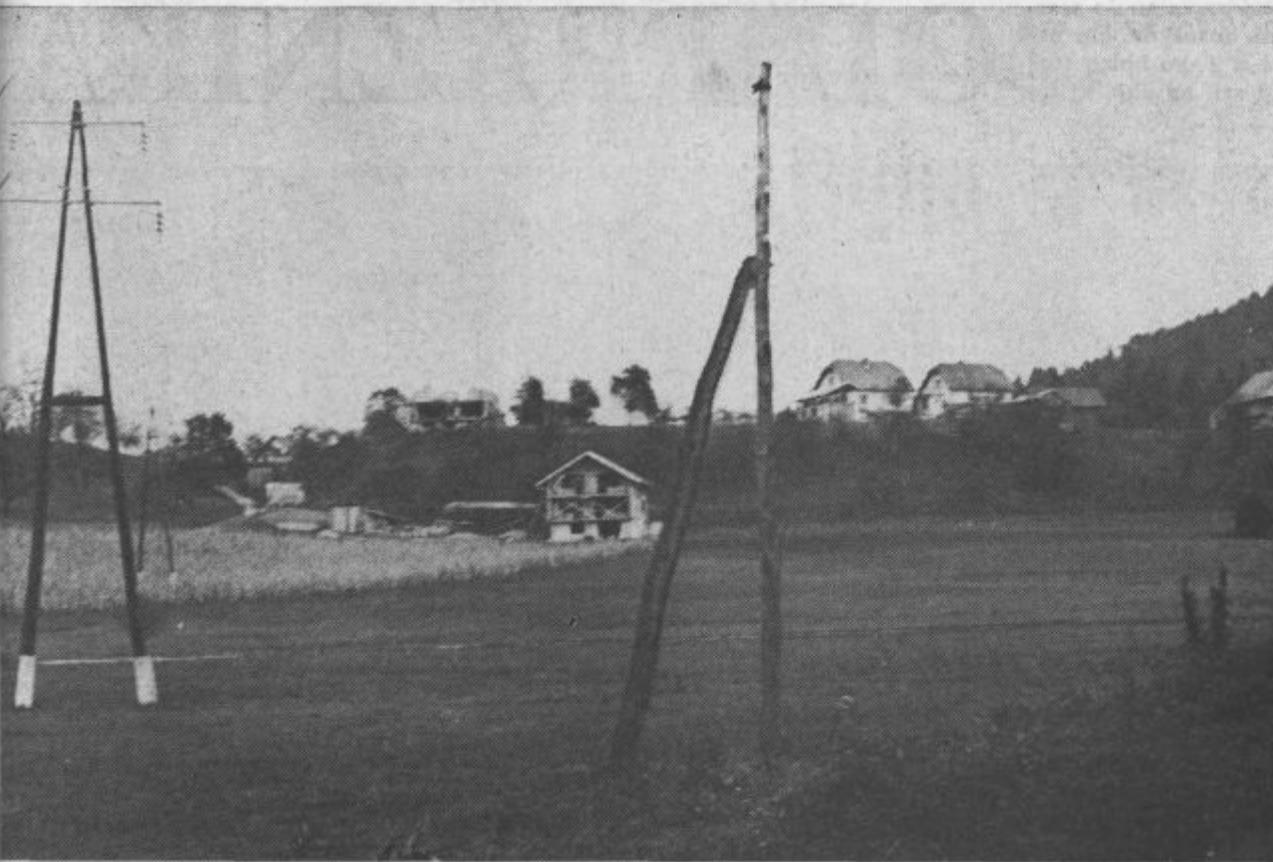
li novi obrati zunaj meja velenjske občine. K sreči nismo obremenjeni z zapiranjem našega gospodarskega razvoja.

Reševanju katerih problemov v velenjskih občini bi bilo prednost: infrastrukturi ali stanovanjsko komunalni izgradnji?

• Problemov se nam je nakopilo na obeh področjih preveč. Z ozirom na rast velenjskega gospodarstva je postala infrastruktura kar prevelik zalogaj, katerega pa bomo morali ugrizniti, ker bomo sicer imeli težave z uresničitvijo naših razvojnih načrtov. Stanovanjska izgradnja je prav tako izredno kritična. V GORENJU smo vlagali do pred nekaj leti vse lastne sredstva v industrijske naložbe, v stanovanjsko izgradnjo pa šele v zadnjem času. Mislim, da bomo stanovanjsko izgradnjo najlažje reševali z individualno izgradnjo, s tem, da bomo graditeljem dali največjo možno pomoč.

In vaša želja delovnim ljudem velenjske občine ob občinskem prazniku?

Zelim si, da bi ob vsakem prazniku, ko delamo občinu naših uspehov in težav, bilo čim več delovnih ljudi naše občine pripravljenih sodelovati v skupnih prizartevanjih za dosego naših neskončnih toda uresničljivih načrtov.

Po naključju smo se v Lokovici s krajevnimi funkcionarji pogovarjali o problemih pod istim kozolcem, kjer so pred sedemindvajsetimi leti padle prve odločitve, kako bodo vasico spravili iz zaostalosti. Ko smo se pred praznikom mudili v Lokovici, nismo našli drugega prostora za kramljanje, ker so v zadružnem domu hiteli z zadnjimi deli in je bilo v njem vse razmetano. Zato smo se spravili pod kozolec, nasproti zadružnega doma, pod katerim so se krajanji po osvoboditvi zbirali, razmišljali in sklepali. Tu pod tem kozolcem je tudi vznikla zamisel, da morajo Lokovico povezati s svetom in koloze preurediti v boljše ceste.

Pogovor je začel Jože Slapnik, predsednik krajevnega odbora ZB NOV.

»Lokovičani smo tesno povezani z 8. oktobrom 1941. Po napadu na Soštanj so Nemci ustrelili tri naše vaščane, ki so že takrat sodelovali s partizani. Naš delež za osvoboditev je precejšen, saj je v NOV padlo 13 naših ljudi, ki so bili borce, 20 pa je bilo ustreljenih talcev in žrtev fašističnega terorja. To je visok krvni davek, glede na takratno število prebivalcev.«

• MLADI NA ČELU OBNOVE

Krajane pa je borba za svobodo še bolj utrdila in združila. Prišel je dan, ko so lahko začeli misliti nase in na to, kako bodo v Lokovici uredili življenje. »Moram povedati, da je bila mladina prva, ki se je lotila v vasi začetnih del,« pripoveduje Marija Ušenova, prizadevna aktivistka v kraju in izven njega. »Bilo nas je blizu 70 organiziranih članov mladinske organizacije, ki smo se sestajali pod tem kozolcem, kjer sedaj sedimo mi. Najprej smo razpravljali kaj in kako storiti, potem pa smo začeli z delom. V središču vasi smo zgradili zadružni dom. Bil je daleč naokoli prvi. Za njim pa so prišli na vrsto kolovozi, ki so vodili proti Soštanju in Velenju.«

• CESTE SO GRADILI UDARNIŠKO

Ceste, ki so Lokovico povezovale s Soštanjem in Velenjem, so bile dejansko drče, po katerih se je težko vozilo celo z vprego. Zato so se najprej lotili njih. Lokovico so z dolino povezano preko treh boljših cest. Krajanji so takrat naredili 18 tisoč 700 udarniških ur.

»Lokovica je raztegnjeno naselje,« pravi občinski odbornik Ivan Hudej. »Domčice so razmetane naokoli, do njih pa vodi kar 23 krajevnih cest, v dolžini 43 kilometrov. Vse krajevne ceste smo sami uredili, s svojimi prispevki in udarniško.«

V Lokovici pravijo, da pred leti občina ni namenila krajevnim skupnostim dosti denarja. Ivan Ušen, tajnik krajevne skupnosti je povedal, da so za pet let nazaj od občine dobili le 13.400 dinarjev. Ta denar pa so kljub temu oplemenili z lastnimi prispevki in delom. V istem obdobju so samo pri gradnjah krajev-

nih cest opravili 4.610 udarniških ur, 118 ur s traktorji in 42 z vprego. To pa še ni vse. Na glavnih cestih, ki vodi proti Smartnemu ob Paki, so zgradili 5 mostov in opravili 750 udarniških ur.

• NEKDAJ KOLOVOZO — DANES ASFALTIRANA CESTA

JOŽE SLAPNIK

IVAN UŠEN

MIRKO HUDEJ

IVAN HUDEJ

ŠOŠTANJ: TELOVADNICA - SPOMENIK SOLIDARNOSTI

Po zadnjem sestanku terenskega aktiva ZKS v Soštanju (o njem smo podrobno poročali v prejšnji številki Saleškega rudarja) so o pripombah šoštanjskih komunistov razpravljali najprej na izvršnem odboru občinske konference SZDL. Člani izvršnega odbora so predlagali naj se pri predsedniku občine čimprej sestanejo člani šoštanjskega političnega aktiva, direktorji termoelektrarne, usnjarne in Polypexa, ravnatelja obeh šol in predstavniki krajevne skupnosti.

Na sestanku pri predsedniku občine so podrobno spregovorili o možnostih, da bi še letos začeli graditi kulturni dom. Pogovorili so se, da bodo službe pri občinski upravi takoj poiskale vire financiranja in pripravile investicijsko dokumentacijo, zlasti pa se bodo z velenjskim rudnikom domenili o višini škodnega zahtevka za stari kulturni dom, ki ga bodo porušili zaradi rudarskih del. V ko-

likor bo možno, bi dom kulturne v Soštanju zakoličili že v času občinskega praznovanja.

Naslednja zadeva, ki je prišla na dan na tem sestanku, je bila telovadnica. V planu negospodarskih naložb je predvidena v Soštanju nova športna hala, ki bi bila nekoliko odstranjena od obeh šol, namenjena pa bi bila med drugim tudi za pouk telesne vzgoje učencov. Ta športni objekt bi

vadnico prispevali potreben denar. Računajo, da bo telovadnica, ki jo bodo najprej zgradili pri osnovni šoli Biba Röck, veljala 800 tisoč dinarjev. To pa je denar, ki ga s solidarnostjo, predvsem delovnih organizacij, ne bi smelo biti težko zbrati.

Pouk telesne vzgoje je v Soštanju resnično pereč, saj imata obe šoli na voljo manjšo telovadnico v domu Partizana. Učenci nižjih razredov sploh ne morejo v njej vaditi, ker je v

kraju 1.400 šoloobveznih otrok in pride vsaka šola le dvakrat na teden na vrsto.

Akcija — telovadnica spomenik solidarnosti delovnih ljudi velenjske občine, ki bo zaživel v teh dneh, naj bi bila za vzgled kako moramo v občini marsikatero težavo še rešiti. Njej mora čez čas slediti nova, ker na ta način krepimo našo zavest in voljo — resnično pomagati eden drugemu.

Lj. Naraks

Našim bralcem, občanom in delovnim kolektivom iskreno čestitamo ob letosnjem občinskem prazniku in jim želimo še več delovnih uspehov

Saleški rudar

LOKOVICA VABI

spevali elektrarna 25.000 dinarjev, Gorenje 20.000, Lesna 20.000, Era 10.000, Vegrad 20 kubikov betona, šolski center 40 kubikov peska in udarniško pomoč, rudnik 2.500, Zarja 680, usnjarna je dala nekaj materiala, 3 tisoč dinarjev je prispevala občinska zveza prosvetno kulturnih organizacij, občina pa 15.000 dinarjev.

In kaj Lokovici še manjka? Mirko Hudej, predsednik krajevnega odbora SZDL pravi, da v kraju zmanjkuje pitne vode, ker v vasi vedno bolj gradijo nove hiše. Drugo leto bi radi asfaltirali še 1.800 m ceste, pri zadružnem domu pa uredili športna igrišča.

V nedeljo, 8. oktobra ob 11. uri bo v Lokovici osrednja proslava letosnjega občinskega praznika. Lokovičani so se nanjo skrbno pripravili. Želijo, da bi k njim tega dne prišlo čimveč občanov iz velenjske občine. Vabilo jim ne smemo odkloniti, zato pridimo na proslavo v Lokovico v čimvečjem številu.

Lj. Naraks

Navajeni smo že, da ob letu pregledamo kaj vse smo storili od praznika do praznika • V velenjski občini smo, spričo nenehne rasti in vidnih dosežkov, kar nekam nejevoljni, če bera enoletnega dela ni kdove kolikšna • Tako bomo tudi letos, v času praznovanja, odpirali nove objekte in ponosni zrli na one, ki jih že uporabljamo.

SMARTNO OB PAKI — je kraj, kjer so ob sedanji šoli zgradili telovadnico, 4 učilnice, delavnico za tehnični pouk, glasbeno sobo, večnamenski prostor in kuhinjo. Gradnja ob šoli je veljala 4 milijone dinarjev, prispevali pa so jih občani iz krajevnega samoprispevka. **Dom Partizana**, zbirališče vaščanov v prostem času in središče društvene dejavnosti, so očedili. Denar za adaptacijo doma so zbrali v Smartnem ob Paki sami, le 80 tisoč dinarjev je znašal prispevek sklada za negospodarske naložbe.

večinoma sami prispevali.

★

Tudi v **LAZAH** so uredili kilometer krajevne ceste z lastnim denarjem. **V SENTILJU** pa so vaščani napeljali telefon.

★

VELENJE je pridobilo gasilski dom z vsemi potrebnimi prostori. V funkcionalno urejenem domu, bodo velenjski gasilci lahko bolje delali ter je velika pridobitev za gasilsko društvo in širšo družbeno skupnost. Dva milijona 50 tisoč dinarjev je prispeval sklad za negospodarske naložbe iz sredstev delovnih organizacij.

★

LOKOVICA — raztresena vasica blizu Šoštanja, bo letos pričakala številne udeležence in preživele borce tretjega bataljona III. VDV brigade na srednji proslavi občinskega praznika. V kraju so za praznik **asfaltirali še kilometr in pol ceste** (naložba je veljala 25 milijonov dinarjev, ki je krajevni samoprispevok) in obnovili zadružni dom.

V novi soseski Šalek — Bevče so začeli novo nastajajočo naselbino komunalno urejevati. Položili so že kanalizacijo in vodovod, gradijo pa še 3,5 kilometra ceste. Za ta dela so porabili 6 milijonov dinarjev iz sklada za urejanje mestnih zemljišč.

★

V ZAVODNJAHI nad Šoštanjem so od praznika do praznika prizadevni vaščani sami odstranjevali nevšečnosti. Letos so v vas napeljali **telefon**, ki jih je še bolj povezal z dolino.

Ob letu pa bo Velenje spet bogatejše, ker so v mestu že začeli graditi otroški vrtec, v katerem bo našlo zatočišče 160 otrok in 22 dojenčkov, dodatne prostore zdravstvenega doma, telovadnico pri tretji osnovni šoli, novo zgradbo tehniške šole in samski dom.

★

GABERKE — so imele slabo cesto. Krajevna skupnost se je resno lotila naloge. Vaško **cesto so modernizirali** in na 4,5 kilometra dolgo cestišče položili asfaltno préprogo. Iz krajevnega samoprispevka je znašal prispevek 600 tisoč dinarjev, preostalih 250 tisoč dinarjev pa so krajani sami prispevali.

★

V ŠOSTANJU so pri osnovni šoli Biba Röck **zgradili prizidek** in pridobili 12 prostorov. Naložba je veljala 2 milijona dinarjev, denar pa je prispeval sklad za negospodarske investicije iz samoprispevka delovnih ljudi.

★

Ko naštevamo delovne dosežke, ne smemo prezeti prizadevnosti v krajevni skupnosti **PODKRAJ**. Tu so napeljali **vodovod**, ki je vreden 500 tisoč dinarjev. Krajani so potrebni denar

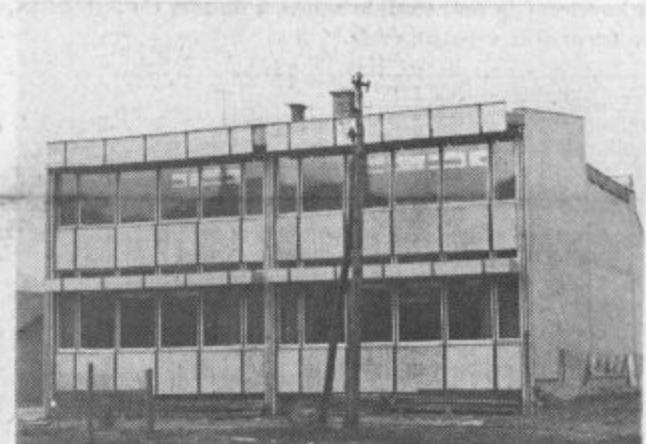
OD PRAZNIKA

V Velenju je bilo zgrajenih nekaj stanovanj. Ob Prešernovi 100-stanovanjski in 20-stanovanjski blok. Vgrad pa zdaj gradi za Gorenje 187 stanovanj (slika zgoraj)

Nova sodobna stanovanja

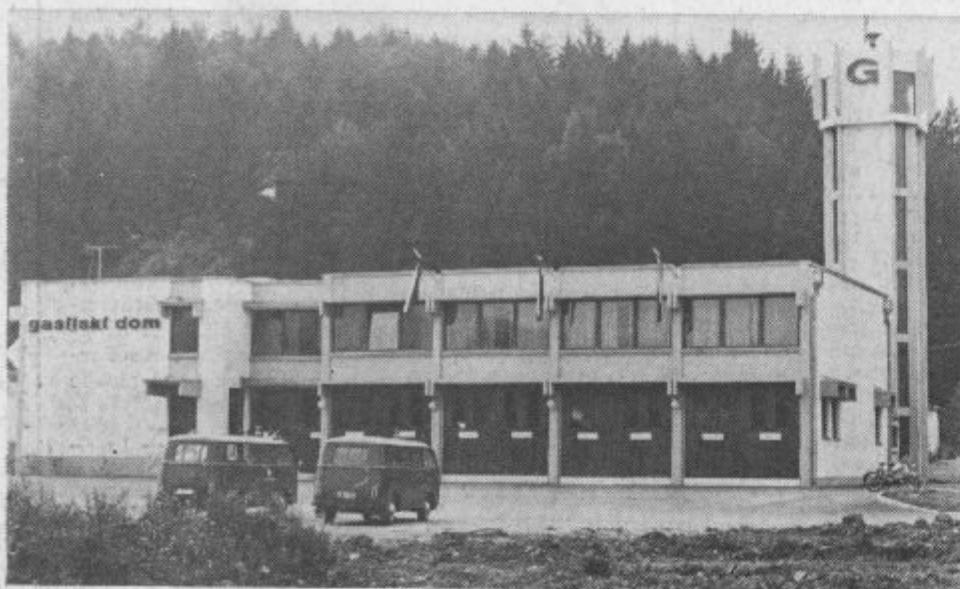

Prizidek pri šoli Biba Röck

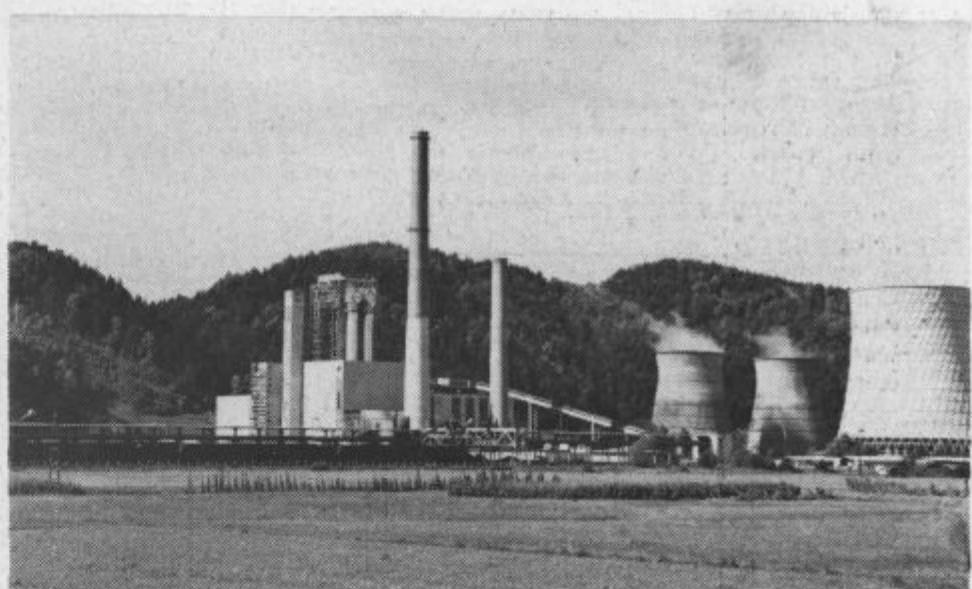

Industrija gradbenih elementov je nova dejavnost. Tovarne so zgradili v Selu pri Saleku

DO PRAZNIKA

Gasilski dom v Velenju

Soštanjska termoelektrarna

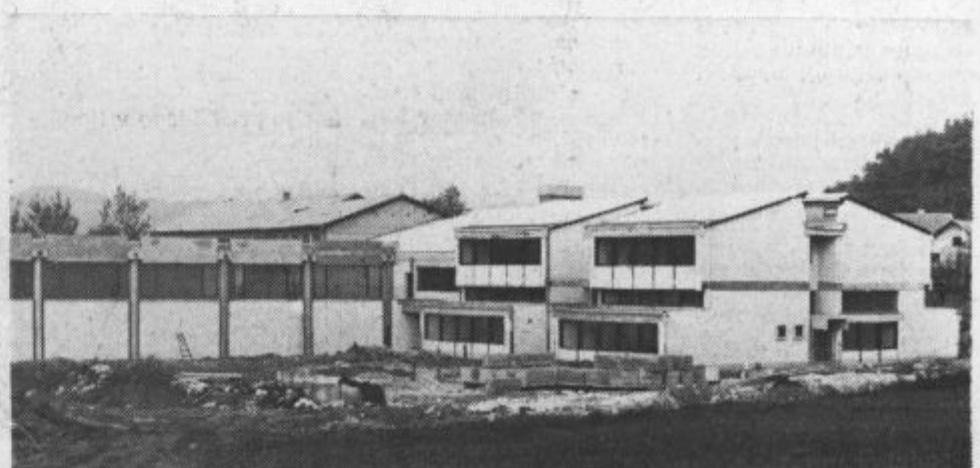
Nove izvozne naprave rudnika lignita v Pesju

Graditelji velikega termoenergetskega objekta v Šoštanju so v sredo, 15. marca 1972 ob 15. uri in 7 minut vključili v obratovanje termoelektrarno Šoštanj III. Novo termoelektrarno so začeli graditi spomladi 1969. Termoelektrarna Šoštanj III bo lahko proizvajala na leto več kot milijardo kWh električne energije. Letos za občinsko praznovanje, v soboto 7. oktobra ob 10. uri, pa bodo svečano otvorili elektrarno Šoštanj III.

V Pesju bodo istega dne ob 8.30 otvorili nove izvozne naprave velenjskega rudnika lignita.

V Velenju so podaljšali in razširili Šaleško cesto. Novo mesto je tako dobilo lepši videz. Pa tudi promet se bo bolje odvijal. Dela so stala 1.400.000 dinarjev, sredstva pa so šla iz komunalnega sklada.

Spodaj levo: Saleška cesta v Velenju — desno: prizidek in telovadnica pri osnovni šoli v Smartnem

Izenačitev pravic iz zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov

(nadaljevanje)

Že v zadnjem sestavku smo navedli nekaj podatkov o številu zavarovanec delavcev in zavarovanec kmetov, danes pa bomo seznanili bralce z nekaterimi podrobnejšimi podatki, da bomo ugotovili, kje v slo-

1. SKUPNOST ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA DELAVCEV:

Besedilo	Občina			Skupaj		
	Dravograd	Radlje	Sl. Gr.	Velenje		
Aktivni zavar. družb. in zaseb. sektorja	2827	3853	9850	4702	16093	37325
Druž. člani akt. zavar. Obrtniki—gost.	3239	5266	14492	5419	16576	44992
Druž. čl. obrtnikov Pogodb. zavar. Druž. čl. pogodb. zavar. Upokoj. Svojci upokoj. Začas. nezaposl. Druž. čl. nezaposl. Uživalci soc. podp. in priznavalnini Ostale zavar. osebe	52	104	117	136	200	609
	60	142	172	157	206	737
	6	10	12	9	8	45
	7	14	18	10	8	57
	510	1586	2359	1328	2344	8127
	362	1323	2107	927	1070	5789
	37	33	31	18	36	155
	26	25	21	8	47	127
	64	198	149	146	168	725
SKUPAJ	7259	12800	29493	12911	37112	99575

2. SKUPNOST ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA KMETOV:

Besedilo	Občina			Skupaj		
	Dravograd	Radlje	Ravne	Sl. Gr.	Velenje	

Zavarovane osebe 1230 2814 1448 2992 2064 10548

Ti podatki kažejo, da je bilo na dan 31. 12. 1971 v skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Ravne, zavarovanih 99.575 oseb, v skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov pa le 10.548, kar je enako razmerju 1 : 10. V občini Velenje pa je to razmerje še ugodnejše v korist delavcev, saj znaša 1 : 17.

Omenimo naj, da se je število kmetijsko zavarovanih oseb na območju občine Velenje do konca avgusta 1972 še nadalje zmanjšalo in je stanje tega dne naslednje:

- Nosilcev zavarovanja borcov NOV je 265
 - Nosilcev zavarovanja neborcev (kmetov) je 351
 - Skupaj nosilcev zavarovanja je 616
 - Zavarovanih oseb kmetov borcov NOV je 935
 - Zavarovanih oseb kmetov neborcev je 1097
 - Skupaj zavarovanih oseb je 2032
- Ob upoštevanju porasta števila delavcev v tem letu in padca števila kmetov prav tako v tem letu, je na območju občine Velenje na dan 31. 8. 1972 le še 5,81 % kmečko zavarovanega prebivalstva, vsi ostali prebivalci pa so zavarovani iz DOHODKOV:

- prispevek za obvezne in razširjene oblike ter nesreče pri delu
- prispevek za zdravstveno varstvo upokojencev
- drugi prispevki
- Dohodki pred izločitvijo
- izločitev v rezervni sklad
- izločitev za investicije
- Dohodki po izločitvi

venskem prostoru sploh smo.

Na dan 31. 12. 1971 je bilo v Komunalni skupnosti zdravstvenega zavarovanja Ravne na Koroškem (občine Dravograd, Radlje, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec in Velenje) tole število zavarovanih oseb:

IZDATKI:

— zdravstveno varstvo	73.974.000,00 din
— denarne dajatve	14.760.000,00 din
— drugi izdatki	3.650.000,00 din
Vsi izdatki	92.384.000,00 din

Prispevek za obvezne in razširjene oblike zdravstvenega varstva in prispevek za nesreče pri delu in obolejenja za poklicno boleznijo je v letu 1972 predpisani 8,20 % od bruto osebnih dohodkov. Prispevek za zdravstveno varstvo upokojencev pa 8,30 % od neto izplačanih pokojnin oziroma invalidin in oskrbnin. Drugi prispevki pa so predpisani v pavšalnih zneskih za dolocene kategorije zavarovanja.

DOHODKI:

— prispevek od KD in pavšalni prispevek za gospodarstvo	3.170.820,00 din
— republiški prispevek od kmetov delavcev	390.000,00 din
— prispevek družbeno-političnih skupnosti (občin)	790.206,00 din
— prispevek republiškega sekretariata za zdravstveno in socialno varstvo za kmete-borce	594.982,00 din
— drugi dohodki	8.810,00 din
Dohodki pred izločitvijo	4.954.872,00 din
— obvezno izločanje v rezervo 2,90 %	143.692,00 din
Dohodki po izločitvi	4.811.180,00 din

IZDATKI:

— obvezne oblike zdravstvenega varstva	2.115.000,00 din
— ostale oblike zdravstvenega varstva po statutu	2.466.180,00 din
— ostali izdatki	230.000,00 din

Vsi izdatki

Povprečni stroški zdravstvenega varstva po finančnem načrtu za leto 1972 na zavarovano osebo (4.811.180,00 : 10.320) so: 466,20 din.

Ni torej razlogov, da bi izenačitev pravic iz zdravstvenega zavarovanja predstavljal poseben problem, zlasti še, če upoštevamo, da je ugodnejša struktura v korist delavcev v Sloveniji le še v skupnostih Koper, Kranj in Ljubljana.

Tudi o financiranju »zdrženega zavarovanja« je bilo v prvem sestavku že nekaj rečenega. Zlasti je bilo podprtjeno, da naj dohodki, ki bodo sicer minimalna, prevzame delavsko zavarovanje. Razlogi za taka stališča so znani in jih na tem mestu ne bi več ponavljali.

Kako pa izgleda celotna konstrukcija financiranja delavskega in kmečkega zavarovanja in kakšna dodatna sredstva bi bila potrebna za financiranje »zdrženega zavarovanja«, pa izhaja iz naslednjih podatkov in izračunov:

FINANCIRANJE ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA

Skupnost zdravstvenega zavarovanja delavcev

Skupno predvideno število zavarovanih oseb v letu 1972 = 10.700

Finančni načrt za leto 1972 izkazuje:

90.053.000,00 din
8.280.000,00 din
2.120.000,00 din
100.453.000,00 din
2.463.000,00 din
5.606.000,00 din
92.384.000,00 din

Delavec in kmet si podajata roko

V velenjski občini so se pričele priprave za izvedbo referendumu o združitvi skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov. Referendum bo 19. in 20. novembra letos. V poseljih sestavkih, ki jih piše Ivo Blekač v nadaljevanjih, podrobneje seznanjam o naše bralce o smislu in o možnostih izenačitve zdravstvenega varstva kmetov z delavci. V bistvu gre za to, da bi kmetje imeli iz zdravstvenega varstva enake pravice kot delavci.

— In —

— In —

RAZPISNA KOMISIJA

ponovno razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA DELAVSKE UNIVERZE (ni reelekcija)

Poleg splošnih z zakonom določenih pogojev ter statuta in pravilnika o delovnih razmerjih mora imeti kandidat še tele zahtevane sposobnosti in znanja:

- imeti mora vsaj višjo strokovno izobrazbo,
- več let prakse v sorodni organizaciji ali kot strokovni delavec pri delavski univerzi,
- sposobnost povezovanja delavske univerze z družbenim okoljem, z delovnimi in drugimi organizacijami,
- poznavanje andragoške teorije in prakse in organizacije izobraževanja odraslih.

Osebni dohodek po družbenem sporazumu o delitvi dohodka in osebnih dohodkov.

Stanovanja ni.

Razpisni rok traja 15 dni po objavi razpisa. Pismene vloge s priloženo ustrezno dokumentacijo nasloviti na RAZPISNO KOMISIJO pri Delavski univerzi Velenje.

Trgovsko podjetje VINO Smartno ob Paki

Obvešča cenjene potrošnike, da bomo tudi letos od 10. do 30. oktobra prodajali

VINSKI MOŠT

Nudimo po ugodni ceni z vašo lastno embalažo

VLOMIL V PENZION HERBERSTEIN

Ludvika Ločičnika (24 let) iz Saleka pri Velenju so milenci. Prerezal je telefonsko žico in odnesel steklenico belega vina, steklenico Remakti in steklenički aperitiva. Vse je odnesel s seboj in skozi isto okno zlezeli na prostost. Odpeljal se je v Arnače, kjer so ga našli velenjski milenci.

Ločičnik se na postaji milice ni branil in je priznal, da je ponoči vlamil v penzion Herberstein. Do tja se je pripeljal.

— In —

V ŠOŠTANJU BO V SOBOTO, 7. OKTOBRA OB 11. URI

ZBOR DELOVNIH LJUDI

GOVORIL BO MITJA RIBIČIĆ, ČLAN PREDSEDSTVA SFRJ IN PREDSEDSTVA ZKJ
PO ZBORU BO TOVARIŠKO SREČANJE DELOVNIH LJUDI VELENJSKE OBCINE

